بەم شێوەیە سزای خیانەتکاران دەدرێت؟ … عیماد عەلی

خەتەرناکترین دوو روداوی ئەم چارەکە سەدەیەی دەسەلاتی کوردستان، 16ی ئۆکتۆبەر و 31ی ئابە و هەریەکەو بەجۆرێك لێیان دەروانێت. نەوەکانمان بە چی چاوێکەوە تەماشای دەکەن و چۆن سزای بکەرەکانی دەدەن . دوو بەرواری زۆر سەیر و ناوەخن هەمەجۆر و بۆچون و مەرام و ئامانج تێکەڵ و هاوشێوە و جیاواز لە یەك کاتدا. چۆن پێناسەی بکەیت و ناوی چیی لێ بنێیت؟ کەتن یان ناپاکی کەوتن یان هەرەس و دەستکێشان یان ریبەر و خۆخەڵەتاندن و رقەبەری رکابەری یان ململانێی حزبی و بنەماڵەیی و کەسی؟ ئەمە و چەندین پرسیار کە پێویستە بە جوانی دراسە بکرێت و بخرێتە بەردەم نەوەی نوێ بۆ ئەوەی توێژینەوە لەسەر پەروەردە و ئەخلاق و ئەدەب و فکر و بۆچون و مامەڵەی کەسانی هەمەجۆری سەر ساحەی سیاسی کوردستان لەمەر ئەم دوو روداوە لە گەڵ پرسی کوردا بکەیت کە لەرووی ئەدەب و ئەخلاق و پەروەردەوە چۆنن و چۆن تەماشای پرسی کورد دەکەن.

بەڵام ئەوەی یەکلایین و هیچ گومانی تێدا نیە لەوبارەوە کە کاریگەریە بەردەوامەکان و ئاسەوارە فرەلانەکانی لە یادەوەری و ویژدانی میلەت و مێژووەکەیدا دەمێنێتەوە. جیاوازیەکی گەورەی ئەم دوو رووداوە ئەوەیە کە یەکێکیان بکەرەکەی بەهێزتر و دەست فراوانتر کرد و شاریکی گەورەی کوردستانی خستە ژێر رکێفیەوە و قازانجێکی حزبی لێکرد و ئەویتریان بکەرەکەی هەرچەند کۆمەڵێك سەرلێشێواو و ناخاڵە بن بەڵام خۆیان و حزبەکەیانی لاواز و پەرشوبڵاوتر و لاتەریك کرد و شارێکی گەورەیان لەدەستی حزبەکەیان دەرکرد و زیانێکی گەورەیان لێکرد.
بۆ تێپەراندنی ئەم قۆناغە راگوزەرەی ئەم کاتە ئەولەویەتی سەرکردایەتی کوردستان چیە و حزبەکان چی بکەن بۆ پەندوەرگرتن لەم دوو روداوە قۆزەونە بۆ دووبارە نەکردنەوەی. ئایا هەڵسەنگاندنی ئەکادیمی و زانستیانەی بێلایەن دادی گەل دەدات یان گرنگ و پیویستە کە قسەکردن لەسەر ئەم مەسەلەیە دوابخرێت و ئەمەش وەك 31ی ئاب دۆزە بدەرخێنە بکرێت و بە پێچەوانەوە لێکبدرێتەوە سەرەرای ئەوەی رۆژنامەکانی عیراق بەڵگەی یەکلاکەرەوەی خیانەتی 31 ئابی دەرخستووە و تا ئێستا بەڵگەی ئەو ریککەوتنە ژێربەژێرەی هەندێ ناخاڵەی بوغرای 16ی ئۆکتۆبەری دەرنەخستوووە جگە لە قسەو چاوپێکەوتن و

لێدوانی سەرکردایەتی حزبەکان لەمەر ئەو کردەوە زۆر قێزەونە، کە تا ئێستا ناتوانیت بڵێیت پێناسە و ناوی راستەقینەی چیە، سەرەرای ئەوەی زیانەکانی لە 31ی ئاب زۆر قورستر و زۆرتر و کاریگەرتر و قوڵتر بوو لەسەر گەلی کوردستان بە گشتی. ئەوەش روونە کە ئەم کۆمەڵە خۆ بە بەرپرسزانە لە ناخیاندا پشت بە رکابەری و کۆنەقین و ململانێی نابەرپرسانەدەبەستن و بە رەفتاری هەرزەکارانە و بە دوور لە دوربینی و بەرژەوەندی باڵا و خەتی سوور و لەبەرچاو نەگرتنی خودی قەزیەی گەلی کورد بەگشتی و بە خۆلبینی حزبیانەی تەسك رەفتاریان کرد و میلەتیان بەم دەردە برد .

بۆیە پێویستە هەردوو رووداوەکە وەك خۆی و زانستیانە هەڵسەنگێنرێت و بخوێنرێتەوە و کۆن و تازە بەیەکەوە ببەسترێتەوە و دەرئەنجامە گشتیەکەشی لەسەر کۆی پرسە سەرەکیەکە وەك خۆی دەربخرێت و سزای شایستە و تایبەتی خۆی بەسەر بکەرانیەوە بسەپێنریت.
لەلایەکی ترەوە، هەروەها زۆر پێویستە لەگەڵ بکەرانی راستەوخۆی هەردوو رووداوەکەش سەرجەم ئەو هەڵسوکەوت و رەفتارانەی ناخاڵەی رق وکینە لە دڵی بەناو ئۆپۆزسیۆنیشمامەڵەی دروست بکرێت و سزای تایبەتی خۆیان وەربگرن، کە جگە لە دژایەتی و بەدوور لە پرسی کورد و کوردستان هیچ شتێکی تریان لە کەلەدا نیە و، ئەوانیش بەقەد زیان و زەرەر و رەفتارەکانیان لەبەردەم داداگای میلەت ملکەچ بکرێن، ئەگینا ئەو رەفتارانەی کە دەستی عەبادی واڵاکرد بۆ زیاتر قوڵبونەوە لە سزادانی گەلی کوردستان و تەنانەت ئیهانە کردنی کورد رەفاری ئەم تەسکبین و کورتبینەی ئەم ناخاڵانەن، کە بزانن یان نا کەوتونەتە خانەی دوژمنانی کوردەوە و بە هەمان شێوەی خاوەنەکانی 31 ی ئاب و 16 ئۆکتۆبەر شایانی دادگایی کردن و سزادانن و پێویستە نلێ پاك بکرێتەوە، بە هەموویان بی جیاوازی. پرسیارەکە ئەوەیە، کە ئەمە بکرێت ئەلەتەرناتیڤەکە چی دەبێت؟

بێگومان لەم کاتەدا ناتوانرێت لەسەر ئەرزی واقیع ئەڵتەرناتیڤێکی ریشەیی رەها و کتوپر لە بری گەندەڵکاران و بۆ دەردانی گەورە و پشێوی دروستکردنی ئەم دەسەڵاتە دابنرێت و بەم کەرەستانەوە سەرکەوتو بێت کە سەرجەم بنەما و پێداویستیەکانی بەرێوەبردن لە لایەن دەسەڵاتی ئێستاوە قۆرخ کراوە و ناتوانرێت دەستەبەری ئەوە بکەیت کە بە ئاسانی دەستەبرداری ئەو بنەمایانە بن و، لە لایەکیە ترەوە لەم کاتەدا وڵاتانی دەرەوەش مامەڵە لەگەڵ ئەوان دەکات لەم قۆناغە راگوزەرەدا و بۆ ئەم ماوە زۆر کورتە ئەڵتەرناتیڤی نێوخۆیی زۆر عەمەلی نیە و تاوەکو هەڵبژاردن جێبەجێناکرێت. بۆیە سەرجەم

کارتەکانی کوردستان کەوتۆتە دەست میلەت کە لە هەڵبژاردنی داهاتوودا ئەڵتەرناتیڤی واقعیانەی راستەقینە بخەنە بەردەست و رێی ئەم حزبانە بە ئاشتی و بە دەنگدان وسندوقەکان نەهێڵن و گۆرانکاریەکی تەواو عەیاری ملیانە بکەن، هەرچەند رێژەییش بێت. ئا لەو کاتەشدا دەتوانرێت دەسترێشتوانی خیانەتکار لەبەردەم گەل و نیشتمان و دادگایەکی دادپەروەردا سزای شایستەی خۆیان وەرگرن .